

12 May 2011 Thursday 16:00-17:45

Chairmen: Elçioğlu Ö., Alan S.

ANADOLU'DA HIDRELLEZ VE SAĞLIK-HASTALIK

Alparslan Santur¹

¹Ethnologist. Board Member of the Folklore Researchers Foundation, alparslansantur@hotmail.com

Hidrellez, Anadolu'da genel olarak baharı karşılama törenleri olup, aynı zamanda halk arasındaki inanca göre Hızır ve İlyas adlı iki peygamberin senede bir buluştukları gün olarak bilinmektedir. Yine genel olarak bu günle ilgili geleneksel kutlamalar ve uygulamalar 5 Mayıs günü başlamakta, 6 Mayıs gecesine kadar devam etmektedir.

Hızır ve İlyas kültürüne bağlı olarak, Hidrellez'de gerçekleştirilen geleneksel uygulamaların büyük bölümünde yeşil bitkiler, ağaçlar ve su motifleri çok sık kullanılmakta ve bu durum, sağlık/hastalıkla ilgili uygulamalarda da çok sık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bütün bir yıl sağlıklı kalmak için çimenlerin üzerinde yuvarlanması, kırlardan toplanan çiçeklerin içine atıldığı su ile banyo yapılması; hastalıklardan kurtulmak için giysi parçalarının gül dallarına asılması, ateş üzerinden atlanması gibi uygulamalar bunların bir bölümünü oluşturmaktadır.

Diğer yandan o gün örneğin iş yapıldığı takdirde sağlığa zarar geleceğine yönelik bir takım kaçınmalar da Hidrellezle ilgili sağlık-hastalık uygulamaları arasında yer almaktadır.

Konuyla ilgili bu tür uygulamaları genellikle atalar, su ve ağaç kültürüne bağlı dinsel/büyüsel inanışlarla açıklamak mümkündür.

Keywords: Hidrellez; Anadolu

OLD - TURKISH CELEBRATION OF SPRING (HIDRELLEZ) AND HEALTH / ILLNESS AT THE ANATOLIA*

Hidrellez, is generally welcoming ceremony of spring in Anatolia and also known as a day on which the two prophets Hızır (Deus ex Machina) and Elijah meet once a year according to the people's belief. And again generally ceremonies and applications for this day start on May 5th, continue to the night of May 6th.

Connected with the cult of Hızır and Elijah, at the most part of the traditional applications which are realized on Hidrellez, green plants, trees and water designs are being used very frequently and this case comes in front of us very often at the applications about the health / illness.

For staying healthy during the whole year, rolling over the grass, taking bath with the water in which the flowers that are collected from the countryside have been put; for recovering from illness hanging the cloth pieces over the rose branches, jumping over the fire are the some of the applications that happen.

On the other hand, there is a health / illness application about the Hidrellez not to work on that day otherwise it can be harmful for the health.

Explaining these applications about the subject is generally possible with ancestral, religious / magical beliefs connected with water and tree cult.

*Main resource of the mentioned study is the "Compiling the Hidrellez Tradition in Turkey Project" which is started by the Ministry of Culture and Tourism, General Directorate of Research and Training, on 1989 and compiling forms are edited together with my dear wife, Folklorist, Meltem Cingöz Santur, who I have lost on November 8th, 2010 and who has attended to the "Lokman Hekim History of Medicine and Folkloric Medicine Days" with a proclamation which were held on 1999, 2003, 2005. (1) On this opportunity, I remember her with respect and love again.

1CİNGÖZ, Meltem E., Alparslan Santur: An Atlas Assay about Some Beliefs and Traditions which are Applied on Hidrellez in Turkey, Researches of Turkish Popular Culture 1993, Ankara 1993, 05-23. S.

Keywords: Hidrellez; Anatolia